

Na delo

Naj živi OF, ki je usodo slovenskega ljudstva krepko povezala z usodo ljudskih množic Jugoslavije!

Cena 2 din — Mesečno 8 din

Leto I. - Štev. 3

Glasi Okrožnega odbora OF Celje. Izhaja vsako soboto

Celje 27. aprila 1946

27. april in 1. maj | Obnovitveno delo v našem okrožju

Z dobro organizacijo in sodelovanjem vsega ljudstva bomo s kreditom 20.000.000 din dosegli veliko večjo obnovitveno vrednost

Za obnovitvena dela v našem okrožju imamo na razpolago 20.000.000 dinarjev. Predlog, kako naj bi se ta kredit razdelil, je že izdelan, tako da bodo obnovitvene zadruge lahko v najkrajšem času dobile denar. Ta kredit bo podlaga, ki nam bo omogočila obnovo predvsem najbolj porušenih krajev. Delo bodo vodile in organizirale obnovitvene zadruge, ki so že v dosedanem delu dakazale, da so res važen činitelj v obnovi. Potrebno pa je v obnovi sodelovanje slehernega posameznika, tako da dosežemo s kreditom, ki nam je na razpolago petkratno obnovitveno vrednost, to je 100 milijonov dinarjev.

Če primerjamo lanskoletne uspehe po številkah, bomo ugotovili, da smo z okoli 12.000.000 din kredita obnovili objekte v vrednosti okoli 34.000.000 din. Najboljše razmerje je bilo doseženo na Kozjanskem, kjer znaša obnovitvena vrednost 4 krat več kakor obnovitveni kredit. Buče in Polje ob Sotli sta brez posojila napravili obnovitveni vrednosti skupaj 160.000 din. Najslabše pa je po taki primerjavi delala obnovitvena zadruga v Ljubnem, kjer znaša obnovitvena vrednost okoli 800.000 din, posojila pa je bilo okoli 900.000 din.

Lansko leto smo si postavili za cilj, da spravimo vse ljudi vsaj zasilno pod streho. Bili so predeli, kjer so morali ljudje stanovati pod šotori: tako je bilo marsikje na Kozjanskem, v Solčavi, v izseljeniškem pasu pa zlasti na Polšniku in v Doleh pri Litiji.

V Solčavi smo postavili nekaj lesenih hišic, na Kozjanskem in v izseljeniškem pasu pa smo spravili pod streho tudi nekaj manj porušenih hiš. Ljudje so bili potrpežljivi in zadovoljni z vsakim kotičkom. Po večini so kmetje, ki razpolagajo s še delno ali popolnoma ohranjenimi hišami, vzeli pod streho svoje sosedo in tako smo svoj smoter v glavnem dosegli.

Lansko leto je bilo obnovljenih 3% popolnoma porušenih in 49% delno porušenih hiš. Dočim smo tedaj s kreditom obnavljali hiše, ki so bile samo delno

OF je zato resničen tvorec svobode in enotnosti slovenskega ljudstva, v njej so sproščene sile ljudstva, ki grade in obnavljajo svojo domovino. V OF se kuje nov lik človeka, zavestnega ustvarjalca sreče ljudstva.

Našemu prazniku OF sledi kmalu 1. maj, praznik delovnega ljudstva. Tudi ta dan bomo letos prvič praznovali v svobodi, združeni v domovini, ki jo obnavlja in gradi naš delavec, naš kmet in naš pošteni inteligent. Prvi maj bo letos praznik junaštva in požrtvovalnosti ljudskih množic, ki so s svojim prvomajskim tekmovanjem dokazale, da lahko ustvarjajo sebi srečno prihodnost.

Naj živi OF, ki je usodo slovenskega ljudstva krepko povezala z usodo ljudskih množic Jugoslavije!

Naj živi prvi maj, praznik novih ljudi, kovačev sreče in blagostanja našega ljudstva!

poškodovane, da bi na ta način prezmili kar največ prebivalstva, bomo kredit, ki nam je letos na razpolago porabili predvsem za obnovo popolnoma porušenih hiš, delno porušene pa bomo popravili s prostovoljnim delom. Z dobro organizacijo, s sodelovanjem vseh množičnih organizacij, s pravilnim izkoriščanjem vseh sredstev, ki so na razpolago, z aktiviziranjem slehernega posameznika, bomo uspeli izpolniti naše naloge na polju obnove.

Izkušnje iz prejšnjega leta nam bodo koristile pri izdelovanju in izvajanju načrta obnove.

Vzroke, da so nekatere obnovitvene zadruge pokazale nezadostne uspehe, moramo v glavnem iskati v tem, da so bile zadruge preveč prepuščene same sebi in se je delalo brez točnih načrtov. Nadalje je bilo tudi premalo smisla za skupno delo. V Ljubnem so bili silno redki primeri, da bi pomagali drug drugemu brezplačno, dočim so n. pr. v Radečah organizirali prevoz v največ primerih masovno. Jasno je, da je moral biti rezultat enega in drugega dela bistveno drugačen.

Zelo pametno so mislile nekatere zadruge, tako Kozje, Sv. Jurij pod Kumom in druge, da so obnovile take objekte, ki jim omogočajo nadaljno obnovo in predstavljajo lastni obnovitveni vir: v obrat so postavile žago, opekarno in apnenice. Nad polovico zadrug si je preskrbelo stroje za izdelovanje strešne opeke in tako so krile dobro četrtino potrebe po strešni opeki.

Kakor beležimo na eni strani premajhen uspeh nekaterih zadrug in posameznikov, tako pa ugotavljamo na drugi strani tudi podobne rezultate, kakršnih eden je naslednji: v izseljeniškem pasu živi vdova, z majhnim posestvom in tremi otroki, najstarejši je star 6 let. Vsa denarna sredstva, s katerimi je razpolagala, je bila podpora za partizanske vdove in nekaj podpore od strani sorodnikov. Ko se je vrnila na svojo domačijo, je našla podrt strop, razbito peč in kuhinjo. Živine ni bilo nobene, orodja nobenega, skratka: slika, kakršnih je v izseljeniškem pasu na stotine. S svojim vztrajnim delom in iznajdljivostjo pa ima danes brez dinarja posojila popravljen strop, pozidano peč, kuhinjo in eno kravo. Takim ljudem je vredno pomagati, ker vemo, da denar nismo zavrgli.

Kot eno izmed senčnih strani je treba omeniti neorganiziranost različnih profesionistov po obnovitvenih zadrugah. Dogajali so se primeri, da je bilo mogoče obnavljati tistim, ki so imeli dovolj hrane, ker so razni tesarji in zidarji zahtevali poleg dobre plače še dvakratni, celo petkratni dnevni obrok hrane. Če poleg tega še upoštevamo, da je poseganje posameznih profesionistov zaneslo tudi mnogo nenačrtosti, vidimo dvakratno izgubo takega dela. V Bočni se je dogodil primer, da je privatni mojster poslal svojega zidarja zadrugi na delo, plod njegovega dela pa je bil, da se je vse podrla, kar je zidal. Podjetnik se je

še tako daleč spozabil, da je zahteval kljub polomu točno izplačilo glasom pogodbe.

Kaj naj naredijo obnovitvene zadruge, da bo kredit čim koristnejše izrabljen

Predvsem se mora zadruga v celoti bolj zavedati svojega poslanstva in faktično pristopiti, kjer se še to ni zgodilo, k delu kot organizacija, ki ima v glavnem tele naloge: zbrati in usmerjati masovno delovno silo, skrbeti za strokovno vodstvo obnovitvenih del (načrti itd.) in nabavljati obnovitveni material. Poleg smisla za skupno delo je posebno važno, da se člani in zlasti odbor zavedajo, da je obnovitvena zadruga podjetje — gospodarska ustanova, ne pa samo administrativni organ za razdeljevanje kreditov in materiala.

Zadruga mora razpolagati s točnimi statističnimi podatki, ker le točni podatki morejo nuditi podlago za dober obnovitveni načrt. Tehnične baze so že pristopile k izdelavi točnih načrtov. Ponekod pa še teren ni v podrobnosti proučen. Tehnična baza Mozirke in Kozje imata že prav dobro sliko o terenu in ju krediti ne bodo zasačili nepripravljene. Malo težje je s celjsko bazo, ki je začela komaj poslovati. Izseljeniški pas je sicer dobera proučen, ne razpolagamo pa še z načrti. Upoštevati je namreč treba tudi razne gospodarske momente in imeti pred oči perspektivo o bodočem načinu gospodarstva v posameznih predelih, od česar zavisijo tudi način zgradb, vasi itd. Treba pa bo precejšnjega dela tudi med ljudstvom, da bo dovetno za razne zamisli, ki slone na perspektivi o bodočem gospodarstvu, kajti na deželi le preradi lezemo v stare kolesnice in ponekod rastejo bajte na nepristopnih grebenih, čeprav bi bilo mogoče postaviti udobno hišico bliže ceste ali celo v skupni vasi. Do zdaj imamo samo dva primera, da so ljudje sami pristopili k razmišljanju, da puste stare ruševine in se na novo prikladneje naselijo, to je v gornji Savinjski dolini v Solčavi, kjer bo vsa vas postavljena po drugem načrtu, in na Kozjanskem, kjer bodo zgradili vas Šonovo iz raztresenih kmetov.

Da bo uvedena na eni strani načrtovitost na drugi pa da bodo krediti dobro izkoriščeni, bodo zadruge dobivale letošnji kredit v obrokih in bodo predložile pred dvigom obroka proračun. S tem bo mogoče popravljati napake, ki bi jih bilo v nasprotnem primeru le mogoče kritizirati, ko bi bile že narejene.

S šušmarstvom bomo pri obnovi končali le takrat, če bodo zadruge nastavile lastne strokovnjake, mizarje, zidarje itd. S tem bo mogoče rešiti več problemov naenkrat: posamezni strokovnjaki ne bodo mogli črnoborizirati z delovno silo, ker jih bo plačala zadruga in jim razporejala delo; strokovne moči bodo stavljene na razpolago tja, kjer je najbolj potrebno in ne tja, kjer morejo dati pri malici tudi vino; če bo imela zadruga lastno tehnično vodstvo, bodo tehnični voditelji najboljša vaba za koncentracijo delovne sile v vasi. S tem pa bo rasel

smisel za skupno delo in pomoč, kmet pa se bo nevede otresele ogromnih izdatkov, ki bi jih sicer imel v tej ali oni obliki.

Važno pa bo na vsak način, kako bodo zadržane v konkretnih primerih zajemale strokovne moči. Po navadi bodo naletele na odpor pri prizadetih obrtnikih, vsaj pri tistih, ki nimajo interesa koristiti drugim in gledajo le na svoje dobro. Za lase ni dobro vleči ljudi, kajti kdor bo prijel za delo z občutkom, da je primoran tako delati, bo gledal na uro in ne na višino že dograjenega zidu. Te ljudi je treba poučiti o pravilnosti dela. Sami naj predlagajo, leje in kako bi bilo treba delati in tehnične baze naj jih pri načrtih podpirajo, odbor pa naj vso stvar gospodarsko vodi in pazi, da ne bo kdo samo-inciative usmeril v kake sebične namene.

Pri razdelitvi materiala se ne smemo naslanjati samo na zadolžnice. Če je le mogoče, naj se da material proti gotovini, če to ni mogoče, naj se da proti delovni sili.

Sodelovanje množičnih organizacij mora biti načrtno pripravljeno

V preteklem letu so prispevale k obnovi znatni delež sindikalne organizacije, tako so zlasti delavci tovarne »Westen« podprli Solčavo in Kozjansko, trboveljski rudarji so prispevali za izseljeniški pas, obrtniki so prihajali na udarniško delo in kar na cesti popravljali orodje, čevlje itd.

Tu sta se zgodili dve napaki, ki se ne smeta ponoviti: trboveljski sindikati so posodili večjo vsoto brez posvetovanj z merodajnimi organi z drugimi Sv. Jurij pod Kumom, ki je od vseh v izseljeniški pasu najmanj prizadeta, to pa zato, ker nihče ni vedel, da ta združba najbolj prosi in sami niso poznali dejanskega stanja. V Celju so nekoč organizirali prostovoljno ekipo za Planino. Celjani so delali, domačini pa so gledali skozi okna in delali opazke.

Obnova zavzema tako široko delovno področje, zato spremenimo dosedanja način pomoči sosedu sosedu, v skupno, široko pomoč drug drugemu, ker bomo samo s takim delom izgradili svojo domovino.

Pa tisoč letih

Let tisoč in ne samo tisoč, dva tisoč, še delj in še delj smo hlepeli, hlatali po tebi, ti leto poslednjih računov in prvih sadov.

Ti, ki so v srcih te sužnji nosili, ti, ki tlačani so zate se bili in ki o tebi smo vsako jesen govorili, vsako jesen, ko je svet bil prav tak ko grobišče, takrat smo si mislili: kmalu nas sreča in pomlad obišče!

To leto bo naše in naša bo letos pomlad, prišla bo tako kot prišla in odšla, z letosnjimi travami, s puščami na ramah, letos do v doju prisla, in s kosami, s katerimi bomo plevel pokosili, z rokami prišla bo, ki z njimi iz kamenja bomo gradili, iz kamenja tega sveta, ki letos ga bomo zrušili.

Zato bo to leto le naše, in naša bo letos pomlad!

Kajuh

Narodno osvobodilna borba

v našem okrožju

Takoj prve dni, ko nas je fašistični okupator zasedel, je v najširših ljudskih plasteh vzplamtelo sovraštvo do hitlerjevskih pritepenecov.

Ljudje so vpraševali znane antifašiste in simpatizerje Sovjetske zveze ali bomo mirno gledali kar je počenjal okupator. V celjskem okrožju so takoj ob prihodu okupatorja prešli v ilegalo tov. Šlander Slavko, Peter Stante, Finžgar Dušan, Šlander Vilko in še mnogi drugi.

V juniju 1941 so se formirale prve partizanske oborožene edinice. Največ borcev so dali revirji, Celje in Savinjska dolina.

Iz teh prvih borcev, ki so bili po večini člani KPS so bile osnovane prve partizanske čete, imenovane celjska, revirska in savinjska četa (ki se je po smrti Slavka Šlandra preimenovala v Šlandrovo četo).

Okupator je hotel takoj spočetka uničiti naše edinice in v kali zadušiti partizansko gibanje. Zato je vprizarjal veli-

ke hajke za našimi prvimi edinicami. To mu pa ni nikoli uspelo — bile so zasidrane v ljudstvu.

Pokazalo pa se je, da bo boljše če si edinice izberejo bolj strnjeno hribovje. Odločili so se tedaj za Dobrovlje.

Prvi napad je izvedla revirska četa na orožniško postajo Zagorje. Savinjska četa je šla v zasedo na Trojane. Vračajoč se iz zasede, se je spopadla v vzhodju Dobrovelj pri Stopniku. Za tem je bil napad na Zabukovco. Po napadu na Zabukovco so revirska, savinjska in pohorska četa skupno napadle Šoštanj.

Po napadu so se skupno umaknile na Dobrovlje. V začetku oktobra je prispel tja tov. Stane, poznejši komandant NOV in POS. Formiral je čete v bataljon, ki je izvedel napad na lesno industrijo v Gomiljskem, čigar lastnik je bil narodni izdajalec Čmak.

Drugi dan je imel bataljon hude borbe na Čreti. Pobitih je bilo okoli sto Nemcev. Bataljon je izgubil dva moža.

Zvečer po borbi je tov. Stane odredil pohod na Brežice. Na tem pohodu je imel bataljon borbe v okolici Brežic, ki so trajale teden dni. Imele so uspeh. Okupator je ustavil nadaljno preseljevanje. Bataljon se je po težkih borbah precej okrnjen vrnil na Mrzlico.

V letu 1942 je število borcev naraslo. Iz Zagorja je prišlo v aprilu 90 novih borcev. V maju je bil izvršen napad na Trbovlje in na okupatorsko žandarmerijo v Ljubnem. Bataljon je zaplenil 28 pušk, 1 mitraljez in mnogo municije. Prve dni junija je bil izveden napad na Nazarje. Uničenih je bilo 40 novih barak, ki jih je pripravil okupator za koncentracijska taborišča v Nemčiji.

Nato se je bataljon podal za Savo pri Kresnicah, kjer naj bi kril prehod II. grupe odredov, ki se je imela prebiti na Sp. Štajersko. Ni se mogla v celoti prebiti preko Save. Savinjski bataljon je udaril na sv. Gori in prizadel okupatorju 16 žrtev. Bataljon se je nato pomaknil nazaj na Dobrovlje.

V avgustu je bil izvršen napad na Hudo jamo. Tam je bil plen velik — okoli 30 pušk, 2 mitraljeza, mnogo municije, zlasti pa večja količina razstrelilnega

materiala (kamniktita, vžigalnih vrvic in kopic).

Tako je prihajalo orožje v naše roke za nove borce.

V letu 1942 je bataljon izvajal tole taktiko: Večje akcije je izvedel ves bataljon, po akciji pa se je razdelil spet na čete. Tako so se edinice najbolj očuvale besnih udarcev okupatorja, ki jih je po vsaki naši akciji organiziral.

Konec oktobra 1942 je skoncentriral okupator večje sile okoli Dobrovelj, kjer se je takrat bataljon zadrževal. V hajko so šle okupatorske edinice iz Vranskega, Št. Jurija, Gomiljskega, Braslovca, Letuša, M. Jurija, N. Jurija, V. Jurija in D. Jurija. Dobro toden pomene 17. nov 1942 je okupator zaradi tega poraza organiziral še večjo silo. 10.000 policistov, vermanov in nemških vojakov je navalilo — zopet na Dobrovlje. Bataljon je dan pred tem napadel nemško avtokolono v Krašnji v Zadreški dolini. Uničil je 4 kamione. Za poraz na Čreti in napad v Krašnji so se hoteli Nemci maščevati.

V borbi 7. novembra 1942, ki je trajala ves dan je bataljon utrpel večje izgube: 13 mrtvih in 12 ujetih. Našim borcem je zmanjkovalo municije.

Del tega bataljona je odšel v zimi 1942 na Koroško, kjer je pomagal organizirati partizansko borbo koroškimi Slovincem.

Poleti 1943 je iz Šlandrovega bataljona narasla novoustanovljena Šlandrova brigada. Celjska četa, ki je operirala v Šmarskem okraju, je narasla pozneje v Kozjanski odred. To četo je vodil hraber partizan iz leta 1941 Janko Škvarča — Modras.

Šlandrova brigada ni operirala samo v svojem domačem terenu, marveč je skladno s potrebami in navodili glavnega štaba NOV in POS operirala po vsem področju Slovenije in celo na Hrvaškem.

V februarju 1944 je prišla na Sp. Štajersko slavna XIV. divizija. Od tega časa so se začele izvajati akcije v širokem obsegu.

31. julija je ta Divizija osvobodila Zgornjo Savinjsko dolino. Od tega časa naprej so se razvile borbe po vsej Spodnji Štajerski.

Ni ga kraja, kjer bi se ne vršile borbe do popolne osvoboditve.

Bolj ko se oddaljuje ti časi od nas, tem veličastnejši so. Prinesli so nam zlato svobodo.

Tako je bilo na Koroškem

Avgust 1942. Taborili smo takrat na Komnu v Smrekovskih planinah. Skoro sami revirci — iz Trbovelj, Zagorja in Hrastnika ter Spodnjosavinjčani. Bataljon borcev, prepojenih z žarko ljubeznijo do svoje zemlje in naroda ter z brezmejnimi sovraštvom od tistih, ki so nam to najsvetejšo oskrunili. Bataljon, čigar parola je bila neizprosna borba in cilj svoboda, bataljon borcev, od katerih so premnogi s to največjo in najslajšo besedo na ustih dali življenja.

Takrat so bili še Tine in Pero in Servac in Mirko in drugi. Ponoči v mesečini smo šli na vrh. Vežbali smo, nato smo posedli. Oglasila se je pesem, sprva tiho in drhte, nato vse močnejše in mogočnejše, polna so nam bila srca. Pred nami se je dvigala Peca, veličastna in od mesečine se vsa iskrea. »Servac, glej Peco, glej, tam spi Matjaž! Zapoj Koroški!« Z zvonikom in čistim glasom je začel Servac in mi za njim: »Gor čez izaro...« Koroška, naša Koroška! Počasi polzijo solze po od sonca in vetra ožganih lic, drug pred drugim se jih sramujemo. Servac umolkne. Kakor, da bi slutil. Čez mesec dni je padel — prvi na Koroškem. Takrat smo storili trden sklep: tudi tja gremo, do Pece in preko, vse do koder bivajo naši ljudje.

September 1942. — Veselo je v taborišču. »Kam, fantje?« »Gremo gledat, kaj delajo koroške dečle!« Patrola se je vrnila okrašena s cvetjem in s polnimi nahrbtniki. Don ves žari, na prsih se mu košati rdeč nagelj. »Hej, Don, kako?« »Dala mi ga je koroška dečla. O mnogočem sva se zbrauhala!« Rekla je, da se sedaj ne boje več »gošarjev«, ker so dobri fantje, da brezmejno sovražijo Svabe in da si tako, tako žele svobode... »Don in Petja sta padla v decembru o prvem snegu.

December 1942. — Štirinajst nas je: Slavec, Lojz, Muri, Matjaž, Ciril, Gorkij, Drago, Nestl, Mile, Dolf, Stane, Milan, Gašper, Marjetka. Preko Pece, Raduhe in Olševe piha mrzel veter. Gazimo v sneg in si tiho pojemo: »V snegu, mrazu in viharju...« Slavec dela z lopato pred nami v sneg pot, za nami Muri »maskira«. Našli smo »stanovanje« v Peci. Imamo eno zbrojevko, enega šarca, nekaj pušk, repetirk, radio, pisalni stroj ter mnogo, mnogo dobre volje. Imamo tudi smuči. Vsako noč gre patrola dveh ali treh ven, da nosi ljudem radijske vesti in našo literaturo, nam pa nosi poročila o premikanju Svabov in druge potrebne stvari. Ljudje zvesto delajo z nami in znajo Švabom molčati. Dekleta pojejo partizanske pesmi. Kristenka, junška dekle, ki je pozneje mnogo, premnogo storila za nas in vsa njena družina, je prva znala partizanske pesmi.

Januar 1943. — Gašper in Matevž sta bila že pri nas. Hitler mobilizira. »Dva morata na 'Hrib' po novega tovariša!« V jutranjem somraku se vrne patrola in z njo novinec. To je bil Miha, 16 letni pastir izpod Pece. Iz tihega, samo zase in za svojo čredo živečega neznanega pastirčka, je postal v dveh letih borbe junak. Kot kurirja, ki se ne boji nobene strmine, nobene gre, še tako slabega vremena, snežnih zametov in nobenih zased, ga pozna vsa vzhodna Koroška.

Spet prihajajo novi. Treba bo orožja. Po snegu in ledu v mrzlih februarjskih nočeh gremo na pot preko bivše avstrijske meje. Ustavljamo se pri kmetih. Sprva so molčeli, nezaupljivi, potem pa kar ne vedo, s čim bi nam postregli.

Nikloshof. Ošabni, naduti priseljeni Nemci. Tast — »Chef der Übersiedlungskommission«, zet Hitlerjev oficir in fašistični profesor-ideolog ter njihove dame gledajo na nas s prezirrom. Šele pravična sodba iz naših pušk jim zbistri um. Dobili smo nekaj orožja.

Mitraljezi, puške, bombe pokajo, da ostro odmeva od visokih zasneženih skal. Noč je vsa svetla od raket. Gazimo, padamo, zopet se dvigamo. »Kje je Slavec?« Prišel je čez dva dni izmučen do smrti. Se je nosil svojega šarca. Šestnajstkrat je naletel na Svabe, gazil sneg do pasu, od napora pljuval kri. »Slavec, kako si zmogel?« »Ej, bolje, da me ni bi videli nikdar več, kakor brez tega mojega zvestega 'psa'.

Ljudje so dobri, globoko zavedni. Mladina, čeprav so ji vsilili nemški jezik, misli in čuti slovensko. Dekleta kar žare od vneme. Zbirajo hrano, sanitetni material, obleko. Dopust koroškega Slovenca iz Hitlerjeve vojske pomeni za Hitlerja vojaka manj, za nas hrabrega borca več.

April 1943. — Veter in ledeni dež nam bičata obraz. Prvi koroški bataljon. Z nami je komandant Stane, naš Stane. Napad na Mežico. Dobili smo 32 pušk, parabelo in mnogo drugega vojaškega materiala. Izgubili smo komandanta bataljona Lenarta. Sin kmeta, pri katerem je izdihnil, je njegovo truplo ponoči na ramah odnesel na pokopališče. Njegov grob je vsak dan okrašen s svežim cvetjem, kljub najstrožji švabski prepovedi.

Strmina za strmino. Dolga, naporna je pot. Lačni smo, žejni, izčrpani. Tu je voda, počitek. Zakurimo si in tiho pojemo. Ob robu jase zdrsnemo temna postava in druga in tretja. »Fantje, Svabi!« Z vseh strani jurišajo na nas. Komandir Miha, določeno, da gre s četo na Pohorje, pade. Mesto njega gre Suljo. Tiho je v temni noči slovo od Staneta in tovarišev, ki gredo na Pohorje nadomestiti padli bataljon.

Maj 1943. — Dolina, zelena in polna cvetja leži pred nami. Bele ceste, prostrana polja — Pliberško polje. Trkamo, vrata se odpirajo in z njimi se odpirajo srca. Ljudstvo dela z nami. Mogoče so manjše akcije. Podnevi gremo v Šmarjeto. A hoste ni, umika ni. Ob napadu na taborišče padejo Mile, Danijel in Janez, štirje pogre-

šani. Na terenu udor. Trkamo, kličemo. Plaho se odzove deški glas. »Kje je Trezi-ka?« »Odpeljali so jo in očeta in sosedovo Rozo in Gelo.« Spominjam se deklet. Zlata srca, oči kakor živ ogenj. Nič jim ni bilo pretežno, nič prenevarno. Tepili so jih, mučili, nazadnje odpeljali v Dachau. Ljudje niso izgubili vere v nas, vendar so stare postojanke kompromitirane in poiskati je treba novih.

Kapitulacija Italije. Koncentracija na Mozirskih. Poslavljamo se od Koroške, ljudje nas krasijo s cvetjem in nas s solzami v očeh prosijo: »Vrnite se, vrnite se kmalu!« Od Smrekovskih planin odmeva naša pesem: »Čez gore, polja...«

Vrnemo se. Svabski teror ne pozna meja. Mnogo je požganih domačij, mnogo ljudi pobitih, mnogo jih je v taboriščih. A iz prelite krvi padlih vstajajo novi, ki prežeti z brezmejnimi studom prisegajo fašizmu strašno, pravično sodbo. Vojska na Koroškem raste. Koroški rod je rod — samorasel, trd, jeklen in zvest.

Julij 1944. — Devetnajstletni komandant bataljona govori po velikih borbah, v katerih je poginilo 150 Svabov: »Nisem govornik, borec sem, drugače pa delavec. Povedati hočem samo to, da ne bomo dopustili nikomur, da gospodari na naši zemlji, da ropa naše domove, mori naše ljudi in jih odganja v taborišča. Nobenih krivic našemu ljudstvu ne bomo dovolili. Borili smo se za to in še se bomo.« In ves bataljon za njim: »Tako je, borili smo se in borili se bomo!«

Stoječ v krogu, oprti na puške po starem partizanskem običaju, žarečih lic dajejo duška svojemu občutju v pesmi. Pesem za pesmijo, partizanske, koroške narodne se vrstijo. V mraku, v mehkem, topllem ozračju odmeva:

»Saj Koroška je slovenska, brez Slovencev Koroške ni...«

Državne kmetijske strojne postaje v celjskem okrožju

Takoj po osvoboditvi se je tudi v celjskem okrožju osnovala na pobudo kmetijskega ministrstva »Uprava drž. kmetijskih postaj«. Poverjena ji je bila naloga, da prevzame vso imovino bivših vaških skupnosti, kakor traktorjev, plugov, kosilnic, mlatilnic in ostalih kmetijskih strojev. Na področju te uprave se je organiziralo 25 »Državnih kmetijskih strojnih postaj«, ki so takoj pričele z delom, predvsem za obnovo in za pomoč kmetu. Dolžnosti predvsem v cilju mehanizacije kmetijskega gospodarstva, so postaje izvirale v polnem obsegu.

Poseben uspeh je pokazala postaja v Žalcu pri oranju in regolanju ter tako pravočasno pripravila zemljišča za obnovitev hmeljskih nasadov in za pomladansko setev. Ista postaja je v teku letošnje pomladanske kampanje do danes zorala okoli 200 ha zemlje.

Uslužbenci »USTROJ-a« so se obvezali, da bodo delali tri ure tedensko brezplačno za obnovitveni fond. V polni meri so se tudi nameščenci Uprave odzvali prvomajskemu tekmovanju in delajo do 50% več delavnih ur nad normalnimi.

Kako obnavljamo šolo pri Sv. Lenartu nad Laškim

Sklenili smo, da še letos obnovimo našo šolo. Kot podporo za obnovo smo sicer dobili majhen znesek, vendar smo se pa v glavnem zanesli le nase, na svoje sposobnosti in moči. Osemindvajset voznikov iz naših vrst je vozilo apno, cement in pesek. Za vse to je bil potreben denar, ki smo ga zbrali kar na množičnem sestanku. Pri gradnji sami so bili tudi pionirji v veliko pomoč. V 220 delovnih urah so kopali pesek, pripravili jamo za gašenje apna in iz precejšnje daljave nosili vanjo vodo za pripravljanje malte. Ne samo mladina, tudi naši delavci so priskočili na pomoč zidarjem: dvajset se jih je obvezalo, da bodo po en dan stregli zidarjem. Mladina Mlade breze je nabrala 584 din, mladina v Trobelnem pa 465 din za obnovo šole. V isti namen je mladina Sv. Ruperta priredila 14. aprila uspelo igro. Tako bomo z združenimi močmi, z razumevanjem in vnemo dosegli, da bomo imeli do prihodnjega šolskega leta obnovljeno svojo šolo.

Medsebojna pomoč kmetov v konjiškem okraju

Pomanjkanje vprežne živine in delovnih moči je pereče vprašanje, na katerega naletimo prav povsod in kateremu bomo kos le z medsebojno pomočjo na ta način, da dajo nekateri kmetje živino, drugi, ki te nimajo pa delovno silo. Na ta način je mogoče sistematično obdelati njihve cele vasi.

Lep primer take medsebojne pomoči, so dali kmetje iz Božjega. Prav vsi so prijeli za delo in danes je že večina njih posejana. Francka Pristovnikova, znana partizanska sotrudnica, je sama v enem dnevu raztrosila 36 voz gnoja, katerega so imetniki vprežne živine navozili na njihve. Vsi se zavedajo, da čas hiti in da bo treba pomagati še drugim, ki nimajo dovolj delovnih moči in vprežne živine.

Mladina iz Loč v predkongresnem tekmovanju

Novoletna poslanica maršala Tita je tudi loško mladino navdala z voljo za delo na polju obnove. Na mladinski konferenci si je zadala smernice za bodoče delo v smislu prvomajskega tekmovanja. Da pa vsi sklepi konference niso ostali samo na papirju, je mladina dokazala z dosedaj storjenim delom. Opravila je že 750 prostovoljnih delovnih ur, zbrala 200 kg papirja, 150 kg starih cunj, pritegnila večino mladine v organizacijo in povečala število naročnikov »Mladine« ter na ta način prekoračila zadane naloge in sklepe.

V Megojnicah bodo kmetje sami zgradili požarni rezervoar

Kakor povsod drugod, se tudi v našem kraju, v skromni vasi Megojnici, dela na polju obnove in tekmovanja. Ljudstvo, ki se je v štirih letih osvobodilne borbe znašlo na pravi poti, se tudi danes zaveda važnosti dela za obnovo domovine in dvig našega gospodarstva.

Naša vas ni bila dosti poškodovana, čeprav je dala prve borbe in prve žrtve. Delo na ruševinah je bilo kmalu izvršeno; opravila ga je mladina. Toda vaščani so si zadali drugo nalogo: naši vasi je nujno potreben vodni rezervoar, ki bi naj predvsem služil za gašenje požarov.

Prvomajsko tekmovanje naših žena

Pri zbiranju tekstilnih odpadkov so v mozirskem okraju sodelovale in še sodelujejo predvsem žene. 4000 kg do sedaj nabranih odpadkov je lep doprinos akciji. V okraju je pomanjkanje delovnih moči in so zato žene dale 4150 prostovoljnih ur. S prireditvami in zbiralnimi akcijami so zbrale za domače reveže 8829 din, za invalide 9652 din, za gimnazij v Mozirju 1837 din in za Dečji dom v Celju 500 din.

V okraju Celje-mesto so žene zbrale za invalide 700 din, obdarile domače reveže s 4000 din, nabrale za knjižnico 143 knjig, oddale Dijaškemu konviktu 1 voz premoža, 165 jajc, 70 kg krompirja, 30 lit. mleka, 5 kg fižola in 7000 din; Dečjemu domu v Oblakovi ulici pa so darovale 1249 din, 26 jajc, 5 kg bele moke, 3 konzerve, 20 hlačk, 20 parov copat, 36 zavojev in zašile 84 plenec. Za obnovo so dale 929 prostovoljnih delovnih ur.

Celjski tiskarji pomagajo Polšniku

Občina Polšnik na Dolenjskem, je bila za časa fašističnega divjanja silno opustošena. Ko je bil nacizem in njegovim pomagači vojaško likvidiran, so se mogli vrniti polšniški kmetje v svoj rodni kraj. Polšniški kmetje imajo z malo izjemo

rov. Na množičnem sestanku so dale množične organizacije pobudo za gradnjo in sestavile načrt.

Danes je delo v polnem teku; opravlja se udarniško in s tekmovanjem. Kmetje so zvozili potrebni material in skupno z mladino in rudarji, ki so se kljub težki službi v rudniku prostovoljno ponudili h gradnji, pričeli graditi za našo vas prepotrebni rezervoar.

Velik pomen ima požarni rezervoar za naše vaško gospodarstvo, obenem pa so vaščani spoznali smisel za skupno delo, njeza koristiti in uspeha.

Pismo iz Rogaške Slatine

V splošnem tekmovanju vseh slojev naše osvobodjene domovine doprinaša tudi kmečko prebivalstvo okolice Rogaške Slatine svoj delež. Po štirih letih strahovanja in bojazni pred izselitvijo smo se kmetje oddahnili, prijeli za orodje in se z vsemi silami vrgli na delo. V lanskim zimi je okupator pogoltnil tisoče ljudi v naše gozdove sekati les, njive in vinograde razrval z globokimi jarki, travnike pa prepredel z bodoče žice. Danes vsi ti spomini na strašne čase izginjajo in vsak košček plodne zemlje bo letos zopet donasal kruh in sad. Vinograde, ki so že skoraj shirali, pridno obnavljamo, da bo v jeseni pesem trgačev zopet vesela. S prav posebnim veseljem smo se vrgli na obnovo sadovnjakov, da pravega kmetovalca razveseli pogled na skrbno očičešno sadno drevje. Res je, da še marsičesa primanjkuje, toda to nam ne vzema poguma, zaprek ne poznamo, kajti dovolj imamo moči, da jih bomo premagali!

imeli izseljenci z obdelavo polja, ker jim je primanjkovalo najpotrebnejšega orodja: plugov, bran, voz in vsega od motik do lopat, vil in rovnic. Če je svoje dni kmet pogorel in prišel ob vse, so mu priskočili sosede na pomoč in mu nadomestil manjkajoče. Sedaj pa je ves izseljeniški pas ena sama pogorevščina.

V današnjih dneh se zavedata tako delavec kakor kmet, da spadata v skupno fronto delavcev in kmetov. Tokrat so prihтели delavci iz Celja in se povezali s kmečkim ljudstvom na Polšniku. Sindikat tiskarskih delavcev in nameščencev v Celju si je stavil nalogo pomagati kmetom na Polšniku v njihovem trdem boju za vsakdanji kruh in za obstanek.

Že z mesecem februarjem so delavci in nameščenci tiskarn v Celju delali po končanem obveznem delu še za obnovo Polšnika. Vso plačo storjenih nadur so poklonili izseljenecem Polšnika. Tako so mogli že 24. marca predati na Polšniku svojim tovarišem dva moderna pluga in nekaj drugega orodja.

Fizkultura

Herletov veleslalom na Okrešlju

Po dolgih letih je bilo na Okrešlju zopet živo. Savinjska podružnica PDS v Celju je priredila množični izlet planincev in smučarjev v ta najlepši predel Savinjskih planin. To priliko je izrabilo FD Olimp in priredilo s Savinjskega sedla na Okrešlju tekmovanje v veleslalomu v počastitev spomina padlega partizanskega borca-smučarja Franceta Herleta. Veliko število najboljših smučarjev tekmovalcev FD J. Gregorčiča iz Jesenic, FD Tržiča, FD Mladosti, Slavije, Grafičarja in Slobode iz Zagreba, FD Maribora, obeh celjskih fizkulturnih društev Celja in Olimpa, katerim so se pridružili še najboljši tekmovalci JA z državnim prvakom Matevžem Lukancem na čelu, se je pomerilo med sabo na 2500 m dolgi progi z 52 vratci. Start je bil na Savinjskem sedlu v višini 2070 m, prav na meji med Jugoslavijo in Avstrijo, cilj pa v dolini Okrešlja na 1450 m.

Velika večina najmlajših smučarjev je bila tokrat prvič v planinah, na taki višini in je s starta prvič v življenju zrla na mučeniško Koroško, za katero je dal svoje življenje France Herle, v čigar spomin se bo odslej vršil vsako leto za Veliko noč veleslalom na tem mestu. Kot na dlani se je razprostirala naša Koroška, odeta v pomladno oblačilo: dolina Bele, svet proti Železni Kaplji, Obir, Dobrač, celovška kotlina in tam v modrikasti dalji Ziljska dolina. Vso to lepoto so hrepeneče vpijale oči mladincev, odločni so postajali njih pogledi, v globokem predklonu so na znak starterja zdrveli po silnih snežnih strminah v do-

lino z zavestjo, da ni več daleč čas, ko bo ta lepota, ki so jo danes zrl raz strme snežne vršace naša, da bo Koroška res samo naša!

Številni gledalci, ki so se globoko doli v dolini zbrali ob progi, so prišli na svoj račun: najboljši tekmovalci te lepe fizkulturne panoge so v brzini več kot 60 km na uro brzeli proti cilju. Praček, brata Lukanca, Bertoncely, Hladnik in oba najboljša Celjana Uršič in Gradišnik so dokazali, da jih ne prištevamo zaman med najboljše smučarje-tekmovalce v Jugoslaviji. Tekmovanje je bilo vzorno izvedeno, proga pa po izjavah najboljših, mednarodnega razreda. Značilno je, da je bila dolžina tega veleslaloma precej večja kot pa dolžina vseh smukov, kar jih je bilo letos izvedenih. Organizacija izleta, prehrane kakor tudi tekme je bila odlična.

Tehnični izidi tekme:

1. Bertoncely Jože (J. Gregorčič, Jesenice) 2:15,2;
2. Lukanc Slavko (FD Tržič) 2:20,6;
3. Praček Ciril (FD J. Gregorčič, Jesenice) 2:22,3;
4. Uršič Dominko (FD Olimp, Celje) 2:24,2;
5. Lukanc Matevž (JA) 2:26,4;
6. Hladnik Damjan (JA) 2:39,3;
7. Gradišnik Dušan (FD Olimp, Celje) 2:39,9;
8. Knop Ljubo (FD Maribor) 2:44,0;
9. Videc Vendi (FD Celje) 2:48,3;
10. Nunčič Marjan (FD Celje) 2:56,3.

V nedeljo 28. aprila se igra zadnje kolo nogometnega prvenstva celjskega okrožja. V Celju se na Olimpovem stadionu srečata v borbi za prvo mesto domače moštvo FD Olimpa in kot gost FD Rudar iz Trbovelj. V Zagorju pa se srečata moštvi FD Celja in domačega FD Zagorja.

V nedeljo 28. aprila dopoldne priredi FD Olimp v svojem domu četverboj v namiznem tenisu med FD Mariborom,

FD Železničarjem iz Maribora in domačima fizkulturnima društvoma FD Celjem in FD Olimpom.

Predelava prostih vaj za ljudskošolske učitelje in profesorje srednjih šol se vrši v soboto 4. maja ob 5 popoldne za učitelje iz Celja, za okoliške pa v nedeljo 5. maja ob 8 zjutraj. Zbirališče je v deški osnovni šoli v Celju.

V Zagrebu se vrši državno prvenstvo v cross country-ju moštev in posameznikov za moške in ženske. Največ izgledov za zmago moštev ima JA, pri posameznikih pa Mihalič (Mladost-Zagreb) in Stefanović (JA). Zmaga ženskega moštva je odprta, največ izgledov ima zagrebški Dinamo. Od celjskih fizkulturnih društev je samo FD Olimp prijavilo moško in žensko moštvo.

V okviru prvomajske proslave bo priredil celjski šahovski klub množični šahovski brzopotezni turnir, na katerega vabimo vse igralce celjskega okrožja. Turnir se bo vršil dne 1. maja s pričetkom točno ob 13. uri 30 min. (pol 2. uri) na prostem v celjskem mestnem parku. V primeru slabega vremena bo kraj objavljen v oknu kavarne »Evrope«.

Prijave, naslovljene na celjski šahovski klub, se sprejemajo pri blagajni kavarne »Evrope« do ponedeljka 29. aprila 1946. Prijavnina znaša din 6.-, plačljiva pred pričetkom turnirja. Prinesite šah s seboj.

Tovariši šahisti! Udeležite se prvega množičnega turnirja ter dokažimo, da smo ljubitelji in propagatorji plemenite šahovske igre! Obvestite in povabite na turnir tudi vse svoje znance — igralce in opazovalce. Za prve 3 zmagovalce bo primerna nagrada.

Nova slovenska komedija

V okviru proslav 27. aprila bo celjsko okrožno gledališče uprizorilo odrsko delo Frana Roša »Mokrodolce«, komedijo v treh dejanjih, ki bo predvajana prvič. Dejanje te komedije se dogaja v dobi šestojanuarskega režima ob skupščinskih volitvah v Mokrem dolu, kjer se za mandat bijeta dva tekmeča. Mokrodolška malomeščanska družba se pri tem razkrinkava v svoji omejenosti in zlaganosti v vrsti prizorov, ki so satirično prikazani. Po dolgotrajni negotovosti je

mandat končno slučajno pripadel opoziciji. Ko poseže v stvar še minister sam, preskoči izvoljeni poslanec v vladni tabor in je s tem Mokri dol pred svetom »rehabilitiran«. Živahno dejanje ustvarjajo razni liki zakrknjene, pred vojno politično vodilne, izkoriščevalne družbe, ki se v svojem ozkem krogu izživlja v raznih smešnih aferah in afericah. Ljudstvo stoji ob strani. Javljajo pa se že novi, uporni ljudje, ki ob žrtvah pripravljajo pot novemu času.

Ljudske knjižnice se obnavljajo

V našem okrožju je okupator uničil vse ljudske knjižnice. S tem je bila prizadeta našemu ljudstvu ogromna škoda, ki je ni mogoče hitro nadomestiti.

Prvomajsko tekmovanje je razgibalo naše ljudstvo tudi na kulturno prosvetnem polju. V obnovljenih prosvetnih domovih vse bolj pogosto predvajajo ljudske igre, sliši se lepa narodna in partizanska pesem.

Tudi naše ljudske knjižnice se počasi obnavljajo. V vsem okrožju jih naštejemo 88, kar je glede na obsežni teren še mnogo premalo. Brez dvoma je potreba po naši knjigi takšna, da bi moral imeti vsak večji kraj svojo ljudsko knjižnico, najmanj pa bi morala biti po ena knjižnica v območju posameznih krajevnih ljudskih odborov.

Od dosedaj ustanovljenih knjižnic je v okrožju 70 ljudskih, 9 sindikalnih, 6 ZMS, 1 AFŽ in 1 fizikalna. Vse te knjižnice še niso bogato založene, nekatere od njih premorejo le po nekaj knjig in ne morejo še služiti svojemu namenu.

Okrožna ljudska prosveta je prejela od ministrstva za prosveto okrog 40.000 knjig, ki so namenjene našim knjižnicam po polovični predvojni ceni. Naše knjižnice pa so doslej kupile od te zaloge le

1300 knjig, dočim ostale čakajo odjemalcev. Zato vabimo vse knjižnice, osnovne šole in gimnazije v okrožju, da si čimprej nabavijo knjige, katerih si ljudstvo tako želi.

Za razširitev in enotno organizacijo naših knjižnic je priredila okrožna ljudska prosveta že nekaj tečajev za knjižničarje. V maju pa se bodo vršili taki tečaji na sedežih posameznih okrajev, kar nam obeta lepše uspehe za obnovo naših ljudskih knjižnic.

Obnavljanje knjižnic

Okupator je od vseh kulturno-prosvetnih ustanov ravno knjižnice najbolj uničil ter tako našemu ljudstvu prizadejal nenadomestljivo škodo. V vseh večjih krajih našega okrožja so knjižnice ali obnovljene ali pa ustanovljene na novo. V krajih kjer knjižnic še ni, pa tekmujejo v zbiranju knjig. Lep primer daje Sv. Peter, kjer so nabrali nad 250 knjig, ustanovili knjižnico in imajo že nad 30 čitateljev. Tudi v Petrovčah so pričeli z zbiranjem, pri katerem je bila posebno agilna mladina in so dosedaj nabrali že okoli 300 knjig.

je bil znan po vsej Štajerski zaradi velikanke zaloge tehničnega materiala, s katerim so se oskrbovale vse štajerske tehnike in vojaške edinice.

Zelo požrtvovalnega se je izkazal sodelavec Podkoritnikov Podkoritnik Matija p. d. Češnovar na Šmohorju. Tudi njegovo delo je bilo od vsega začetka okupacije posvečeno OF. Oddaljenost bivališča drug od drugega je imela to dobro stran, da so bili partizanski borci, ki so se običajno zadrževali nekako v sredini med njima, vedno pravočasno obveščeni o preteči nevarnosti. Obe družini, prežeti po sveti stvari osvobodilne borbe, nista klonili niti v času najhujšega divjanja fašističnih borb, niti se ustrašili težkih naporov pri opravljanju svojih prečesto zelo delikatnih nalog. Obratno, imeli sta v najtežjih časih, ko so se na njihovih domovih nepretrgoma 3 do 4 dni zadrževali okupatorski rablji in prirejali hajke proti partizanom, toliko poguma, da sta se Koritnika prebijala skozi nemške zasede in prinašale obveščevalni material in polne nahrbtnike hrane partizanskim borcem. Priznati je treba, da bi bila malokatera hiša vedno tako na stežaj odprta partizanom, in bi nudila toliko materialne in moralne podpore zgolj iz zavesti in prepričanja, da se lahko obračuna z okupatorjem samo z brez-kompromisno borbo ne glede na trpljenje in žrtve darovane na oltar domovine.

ZALOŽBA »NAŠA ŽENA«

je izdala novo serijo razglednic in sicer devet različnih spomladanskih motivov v barvah in dva družinska motiva. Vse razglednice so reprodukcije slik naših priznanih umetnikov.

Naročajte razglednice pri Upravi »Naše žene«, Ljubljana, Komenškega ulica 7.

Osvoboditelji celjske-jetnišnice

Ponatis iz »Žepnega časopisa za Celje«, ki ga je izdajal okrajni odbor OF Celjemesto leta 1944, torej še v času nemške okupacije. Ilegala imena naših junakov spremenil, da njihovi svojci, ki so bili še na njihovih domovih, ne bi bili preganjani. V resnici so bili: Živko — Zarko, Inče — Ivo, Atek — Očka, Beno — Boris, Branko — Brus; Nande je pa ostal, ker ni imel nobenega svojca več v oblasti okupatorja.

Ura v zvoniku celjske farne cerkve je udarila 3/4 na 2 ponoči, ko se je izza kostanjev na Glaziji izvil šest močnih postav v gručo. Tih, skoraj neslišno so se pogovarjali in tov. Živko je ob zaključku dejal: »Tovariši! Sedaj imamo vsak svojo nalogo! Zaupajmo v partizansko srečo in v nas same.« O, da bi bilo dano videti Celjanom sijaj v očeh junakov, ki so se pripravljali na nekaj velikega...!

Nato so stopali po celjskih ulicah tov. za njima pa ujetniki tov. Inče, Atek, Nande — gestapovec in tov. Živko — policist, Beno, ki so bili civilno oblečeni, zadaj pa je patroliral Branko. Njihovi koraki so udarjali ob tlak celjskih ulic. Tako so prišli do jetnišnice, znane pod imenom »Stari pisker« in tovariš Živko je brez odlašanja pozvonil. Ko so se vrata odprla, je zaklical: »Roke kvišku!« Paznik je ostrmel in ni imel več časa, da bi pomišljal. Živko je takoj stopil k telefonu in bil obenem stražar pri glavnem vhodu. Nande pa se je kar zasul na peti, ko je držal šop ključev jetniških celic v svojih rokah. Tovariši Atek, Beno in Inče so imeli stražo nad pazniki in pregled orožja, Branko pa je pomaknil klobuk malo više, odšel v sobo upravitelja, katerega je potresel, da je skoraj padel iz postelje. Preplašeno je ta pogledal naokrog in šele, ko je Branko zaklical: »Der Krieg ist aus! Waffen her geben!«, se je zavedel... Branko je bil že v drugi sobi, pometal gospodo iz postelj in gledal presenečene obraze.

Inče je med tem pazil na stražarje v celici. Bili so tako preplašeni, da so ves čas držali roke kvišku. Od časa do časa se je kateri ojunčil in vprašal Inčeta, če sme spustiti roke. Inče ga je samo pogledal in če je v njem spoznal nemčurja, ni hotel ničesar slišati.

Atek, ki je v času okupacije že okusil dobrote »Starega piskra«, je spraznjeval omare orožja in ga skupno s tovarišem Benom pregledal kot strokovnjak. Ko je bilo vse orožje zunaj, sta izrabila še poveljniško spretnost in sta formirala iz osvobojenih ujetnikov oboroženo četo vojakov.

Nande je hodil od vrat do vrat, gledal začudene obraze, poslušal hvalo, poučeval ljudi. Stari očetje in mamice so bili tako urni, da so ga včasih skoraj podrli, tako se jim je mudilo iz celic. Nande se je spomnil še bunkerjev in odšel v klet. Ko je odprl prvega, mu je noga kar zastala. Nato je šel k drugemu in tako po vrsti. Vsak bunker je bil povest zase. Trpini v zatohlih luknjah niso mogli prvi hip verjeti, kaj se je zgodilo...

Cas je bežal. Domenjeno je bilo za dvajset minut, a je že preteklo tri četrt ure. Vse je bilo že zbrano na dvorišču in tako nestrpno, da je tovariš Živko z brzostrelko zapiral pot. Manjkali so samo še trije tovariši. Ubogi siromaki so se skoraj izgubili na vijugastih stopnicah. No, ta bi bila lepa!

Ko je sedaj bilo na dvorišču vse zbrano, so naši junaki dali navodila osvobojenim jetnikom, kako naj bežijo. Množica se je razdelila na štiri kolone in bežala, kolikor so jih noge nesle. Junaški partizani pa so zopet stopili samozavestno mimo nemških straž po cesti prav do svobodnih gozdov. V njihovih srčih je bila sreča in ponos, da so prišli v gestapovsko gnezdo, odpekljali iz njega plen mimo švabskih straž v svobodo.

MANUFAKTURA IN MODA

 Šentjura Gabrijel

2-5 Celje, Kidričeva ul. št. 1

F. S. Lukas

žganjarna in tovarna likerjev

Celje

2-2

Izdelovalnica usnjenih izdelkov

Jaklič & Oblak

Celje - Stanetova ulica št. 15

2-5

Franjo Dolžan

galanterijsko in stavbno kleparstvo

koncesionirani vodovodni instalater

CELJE

2-5

Hedvika Šumer

manufakturna trgovina

Celje - Prešernova ulica št. 15

2-5

Pregled, čiščenje in popravila

STROJEV

izveščujemo strokovnjaško in hitro

Informacije dobite v trgovini 'Singec'

CELJE, TOMŠIČEV TRG 11

2-5

ANTON ZIMŠEK

CELJE, Prešernova št. 12

 slaščičarna

2-2

Josip Kolar

čevljarna

Celje - Trg mučenikov 6

2-2

MAKS ZABUKOŠEK

KROJAČ

CELJE

2-2

AVGUST ŠTOK

SPLOŠNO KLEPARSTVO IN

VODOVODNE INŠTALACIJE

CELJE, AŠKERČEVA 8 TELEFON 218

2-2